No. 269 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 10 en 11 November

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den November.

— Men begint te gelooven dat het hof der pairs niet zal bijeengeroepen worden, om in de zaak van *A. Blanqui* en de overige beklaagden van den opstand van mei uitspraak te doen, dan na de opening der beide kamers, uit hoofde dat het ministerie bevreesd is dat het getal der opkomende pairs, op een vroegen tijdstip veel te gering zou zijn om in eene dergelijke zaak te beslissen. *A. Blanqui* heeft naar men zegt, tot zijne verdedigers gekozen, de advokaten *Dupont* en *Martin* van Straatsburg.

— De ministers zijn heden allen op de Tuilerien vergaderd geweest, waar een kabinetsraad is gehouden.

— Op het ministerie zou men door den telegraaf de tijding ontvangen hebben van de aankomst des admiraals *Roussin* te Toulon.

— Naar men verzekert is de maarschalk *Soult* voornemens om nog meerdere veranderingen in het personeel der ambassades te brengen, en onder anderen een opvolger te geven aan onzen gezant te St. Petersburg, den heer *de Barante*.

— De hertog van Wurtemberg wordt alhier verwacht, om te Parijs den winter door te brengen.

— Op dit oogenblik zijn er in Frankrijk twee aartsbisdommen en het aartsbisschoppelijk van Rheims vacant; terwijl men vermeent dat nog twee bisschoppen, wegens hoogen ouderdom, coadjutors willen aannemen en een derde zijne waardigheid wil nederleggen.

— Uit Bourges wordt gemeld, dat de laatste minister van binnenlandsche zaken van don *Carlos*, *Ramirez de la Piscina*, wien men tot heden vergund had om te Bourges te blijven, bevel heeft ontvangen [illegible] te vertrekken; ook een der officieren die met don *Carlos* te Bourges is gekomen, *Villa-Vicencia*, welke den titel van kamerheer van koning *Karel V* voert, heeft een ander verblijf aangewezen; de gezegde kamerheer zou een [illegible] was don *Carlos* op diens wandelingen buiten de [illegible] met een pistool bedreigd hebben.

De [illegible] van dat [illegible] de telegraphische [illegible] des morgens, door den [illegible] dien van de 11de divisie [illegible] Perpignan, den 2den des avonds.

» Den 25sten was de gemeenschap tusschen Valencia en den generaal *O'Donnell* moeijelijk; de generaal *Azpiroz* was in de streken van Xerica; de generaal *Ortiz* bezette Lena; de karlistische chef [illegible] was nog omstreeks Chelva."

Uit Barcelona schrijft men van den 31sten, dat de generaal *Valdes* nog te Manresa was. De heeren *de* [illegible] [illegible] men vergunning had [illegible] vier bataillons karlisten waren den 29sten in de omstreken van Manresa, en twee andere in de rigting van St. [illegible] Aladessas.

— In het dagblad van Toulouse, *l'Emancipation*, van den 4 dezer, leest men het volgende:

» Wij ontvangen de dagbladen van Barcelona van den 31sten, zij houden het volgende, den vorigen dag officieel bekend gemaakt berigt:

Afzetting van den graaf van Espagna.

» In den nacht van den 26sten October is de graaf van Espagna van het bevel over de karlistische troepen ontzet geworden. De junta had hem ontboden, met uitnoodiging om haar te presideren, en in haar midden zelve is hij daarop ontwapend en gearresteerd geworden, om naar Frankrijk vervoerd te worden, gelijk ook de leden *Orten*, *Ferres* en *Sanpous*. Het kommandement is aan *Sagarra* opgedragen. De secretaris *Adel* is insgelijks gearresteerd. *Labandero* is met het onderzoek der papieren van den graaf van Espagna belast. Het schijnt dat men zich verbonden heeft om het diepst geheim over deze revolutie naar turksche manier, te bewaren."

In een brief uit Bourg-Madame (aan de fransche grenzen) wordt de verwijdering van den graaf van Espagna insgelijks, schoon op eene andere wijs, medegedeeld. Alhier luidt het verhaal aldus:

» Op den 28sten October nam de graaf van Espagna te Berga de troepen in oogenschouw doch werd met de kreeten ontvangen: „dood aan den dwingeland, dood aan don *Carlos!*" De graaf zich in een zoo gevaarlijken toestand ziende, is verdwenen, en men weet niet waar hij zich tegenwoordig bevindt. De generaal *Sagarra* heeft het bevel over de troepen op zich genomen en toont zich geneigd om in eene schikking met het gouvernement der koningin te treden. Onder de karlisten hebben groote vreugdebedrijven plaats; zij hebben de galgen vernield, de gevangenen te Campreden en elders bevrijd, enz."

— Het *Memorial Bordelais* van den 5den geeft een berigt uit Alcaniz van den 28sten October, volgens welke de constitutionele afdeelingen den 29sten weder eene gemeenschappelijke voorwaartsche beweging zouden doen; *Llangostero* was met een bataillon en 200 ruiters bij Castelles, en *Cabrera* met vijf bataillons en drie eskadrons in de bergstreken van Villarluengo en las Cuibas; hij zou doen fusilleren al wie van schikking of van de staatkundige gebeurtenissen sprak.

— Het *Journal du Havre* deelt berigten mede uit New-York tot den 8sten October. Zoo wel in die stad als te Philadelphia hadden wederom zware branden plaats gehad. — Te New-York had men berigten van vrij versche dagteekening uit den stillen Oceaan. In Peru was het in het laatst van Augustus nog rustig; de troepen van Chili hadden Lima nog niet verlaten, na hun vertrek zag men echter nieuwe reactien te gemoet. Bolivia verkeerde steeds in staat van [illegible]. De generaal *Santa Cruz* en de voornaamste leiders der jongste peruvsche confederatie waren naar Guijaquil gevlugt. *Santa Cruz* zou zich naar Engeland inschepen. De generaal *Zamarra* zocht te Huantaija een peruviaansch congres te vereenigen; de generaal *Lafuente* kommandeerde te Lima. Te Chili, in de republieken van den Equator en in nieuw Granada was het rustig.

— Ter beurs van heden (7 November) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 110,85; 3 pCt. 81,85; Sp. Ardoin 28¼; Passive 7¼; Rom. [illegible] 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 6den November.

In een schrijven uit Weenen van den 31sten October, in de *Augsburgsche Zeitung* voorkomende, leest men het volgende:

» Uit Gortz wordt gemeld, dat de hertog *van Bordeaux*, na den afloop der groote krijgsoefeningen aan den Mincio, zich, onder het geleide van den hertog *van Levis*, van Verona naar Genua begeven heeft, om zich van daar naar Rome in te schepen, waar, zoo als bekend is, zijne moeder, de hertogin *van Berry*, onlangs is aangekomen. Naar het zeggen bestaat er omtrent deze reis een verschil van gevoelen, tusschen de leden der koninklijke familie, en was de graaf *van Montbel* eveneens plotseling naar Rome afgezonden, om dit verschil uit den weg te ruimen."

Op den 1sten November zou weder, volgens jaarlijksche gewoonte, in de kerk van den hofburg te Weenen eene plegtige dienst der ridders van het Gulden Vlies gehouden worden, tot bijwoning waarvan de aanwezende ridders en de voornaamste hof- en staats-ambtenaren uitgenoodigd waren.

Volgens de jongste berigten die men uit Petersburg te Weenen ontvangen had, was de toestand der keizerin zeer zorgwekkend.

Op den Keizer Ferdinands-noordbaan had weder een ongeluk plaats gehad door het in den avond, bij een sterke sneeuwbui, tegen elkander aanrijden van twee locomotieven.

— Uit Warschau werdt van het laatst van October geschreven, dat de winter aldaar reeds vroegtijdig ingevallen was; straten en daken waren met sneeuw bedekt.

— Uit Galacz wordt van den 18den October het volgende geschreven: „Brieven uit Odessa melden, dat de onlangs aldaar teruggekomen gouverneur van Nieuw-Rusland en Bessarabie, graaf *Woronzow*, zich binnen kort naar de Krim zou begeven, om daar de uitvoering van eenige nieuwelings bevolen maatregelen in persoon bij te wonen. — In de havens van Odessa en Sebastopol was eene ontzagverwekkende russische zeemagt verzameld; de admiraal *Lazareff* bevond zich te Odessa. — Uit Konstantinopel ontvangen wij de tijding, dat de engelsche vloot zich van de Besika-baai verwijderd heeft en naar Vurla is gestevend. (Tot nog toe, naar het schijnt, slechts een deel der vloot.) Ook het fransch eskader zal in de wateren van den Archipel overwinteren, uithoofde de beide zeemogendheden de omstandigheden van dien aard oordeelen, dat zij hunne vlooten, in weerwil van het slechte jaargetijde, in de nabijheid van de Dardanellen laten gestationeerd blijven. Marseille en Toulon zullen dien ten gevolge in den aanstaanden winter veel van hun gewone levendigheid verliezen. — Te Odessa was een groot transport zieken van het russische leger, over zee aangebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten November.

De zitting van de wetgevende kamers van 1839—1840, zal volgens de bepalingen der constitutie, op maandag den 12den aanstaande geopend worden. Men houdt het nu voor zeker, dat er geene koninklijke aanspraak zal gedaan worden, naardien het tijdstip van 's konings terugkomst nog niet bekend is.

— Het gerucht blijft zich staande houden, dat de heer *Raikem* zijne demissie als minister van justitie zal geven of reeds gegeven heeft, om op nieuw het presidentschap van de kamer te vervullen, waartoe het genoegzaam zeker is, dat hij zou verkozen worden. Onder de personen die genoemd worden als in aanmerking te komen om hem op te volgen, noemt men den heer *Dubus*, president der regtbank van Doornik en lid van de kamer van vertegenwoordigers. Bij den aanvang der zitting zou men dus twee nieuwe ministers: voor buitenlandsche zaken en justitie hebben.

— De generaal *Goblet* is sedert eenige dagen te Brussel terug van de zending, die hij bij onderscheidene duitsche hoven vervuld heeft.

— De stedelijke raad van Brussel is tegen morgen bijeengeroepen, om het verslag over het beheer en den toestand der stad aan te hooren.

— De *Moniteur* behelst een berigt, dat er sedert drie jaren met vrucht in Belgie proeven tot aankweeking van den Havana-tabak zijn genomen, en de minister van binnenlandsche zaken op nieuw zaden dier plant van Cuba ontboden had, en aan de provinciale commissien van landbouw gezonden, bij wie de belgische landbouwers zich tot bekoming der zaden konden aanmelden.

— De *Messager de Gand* vermeldt dat de beambten van het parket, vergezeld van hunne commies-griffiers, eene huiszoeking in het bureau van het Blad, alsmede bij den uitgever *Steven* en de advokaten *Lebrocquij* en *Metdepenningen* hebben gedaan, om de bewijzen te vinden van een in den *Messager* geplaatst artikel, het *Congres der orangisten* getiteld, welk artikel aanleiding tot eene regterlijke vervolging zou geven. Het onderzoek was echter te vergeefs geweest.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den November.

Gisteren heeft de tweede Kamer der Staten-Generaal zich bezig gehouden met het verkiezen van drie kandidaten, tot vervulling der opengevallen betrekking van lid der algemeene rekenkamer. [illegible] zich de heer *P. van Genabeth*, vroeger professor aan het Athenaeum te Brugge, thans wonende te Amsterdam, nog bij de Kamer aangemeld, om bij die verkiezing in aanmerking te komen.

Voor de verkiezing van den eersten kandidaat hadden drie stemmingen plaats, ten slotte waarvan de heer *Jhr. van Manswald*, hoofdambtenaar bij de algemeene rekenkamer [illegible] meerderheid van [illegible] van de 46 stemmen, tot eersten kandidaat gekozen, en als zoodanig op de lijst geplaatst werd. Bij deze laatste stemming verkreeg de heer *[illegible]*, referendaris bij het departement van binnenlandsche zaken, 14 stemmen, terwijl twee [illegible] [illegible]

Voor de verkiezing van den tweeden kandidaat hadden mede drie stemmingen plaats. Bij de laatste daarvan erlangde de heer mr. *H. van Stralen*, kommies bij het departement van binnenlandsche zaken, 29, en de heer mr. *E. van der Dussen*, lid der ridderschap en staten van Holland, 16 stemmen, terwijl een blanco briefje in de stembus werd gevonden. Derhalve werd de heer *van Stralen* tot tweeden kandidaat gekozen.

Eindelijk hadden er voor de verkiezing van den derden kandidaat twee stemmingen plaats, waarvan de uitslag was, dat mr. *W. G. Hovy*, agent van het domein in Overijssel, bij de laatst gehouden stemming tot derden kandidaat gekozen werd, en wel met eene meerderheid van 27 van de 46 stemmen. Na hem bekwam de meeste, namelijk 9 stemmen, de heer *D. J. H. Boellaard*, commies bij het ministerie van finantien, terwijl de overige stemmen verdeeld waren.

Na afloop dezer onderscheiden verkiezingen benoemde de voorzitter eene commissie van acht leden, om de vastgestelde lijst van drie kandidaten, op de gebruikelijke wijze, aan Z. M. den koning aan te bieden, bestaande uit de heeren *van Tuyll van Heeze*, *van Nagell*, *van Dam van Isselt*, *Röell van Hazerswoude*, *Binkes*, *Bruce*, *Kniphorst* en *Frets*.

— De kapitein *A. Schmid*, van het voormalig regiment Zwitsers n°. 32, laatstelijk gediend hebbende als kapitein bij de mobile zuidhollandsche schutterij, is door Z. M. in het genot hersteld van het pensioen, vroeger door hem genoten.

— De bepalingen van Zijner Majesteits besluit van den 4den September jongstleden, betrekkelijk de algemeene tienjarige volkstelling, is door Hoogstdenzelve almede van toepassing verklaard op de weder in bezit genomen landstreken in Limburg, benevens op de stad Maastricht en haren strategischen kring.

— Men heeft te Maastricht met genoegen de laatste staatkundige mededeelingen ontvangen, namens den Koning, door Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken, aan de Staten-Generaal gedaan, volgens welke het lot dier zoo zeer belangrijke stad en vesting eindelijk schijnt beslist te zijn, gelijk mede dat der Limburgsche gewesten, die onder het wettig gezag zijn teruggekeerd, en nu weder, onder dezelfde staatsregeling en in gevolge dezelfde wetten en verordeningen, even als de overige gewesten des vaderlands, zullen beheerd en bestuurd worden. Te meer heeft men zich daarover verheugd, dewijl men hier van de beste gevolgen, in het belang van den handel en de algemeene welvaart, mag verwachten. Ook in Belgie schijnt de regeling, tot dus ver, der Nederlandsch-Limburgsche aangelegenheden en staatkundige betrekkingen, zoo met opzigt tot den Nederlandschen Staat als tot den Duitschen Bond, veel genoegen te hebben gegeven.

— Z. K. H. prins *George* van Cambridge is den 4den dezer, op zijne terugreis van Konstantinopel naar Londen, te Keulen aangekomen, en heeft den volgenden morgen, aan boord eener stoomboot, zijnen togt voortgezet.

— In een onzer dagbladen leest men:

„Thans is tegen de Nederl. schatkist een proces aangevangen, hetwelk de opmerkzaamheid der hoogere kringen zeer tot zich trekt. Het betreft de afgifte van de meer dan 20 millioen bedragende nalatenschap van den luit. generaal en stadhouder te Breda, *Theobald Metzger von Weibnom*, die den 28 Febr. 1691 in 's Gravenhage overleden is. Zijne naaste erven, in Duitschland, Frankrijk en Zwitserland verspreid, [illegible] kennis van den staat der zaak, en dat de rijke overledene te hunnen behoeve bij uitersten wil over zijn vermogen had beschikt, want de openlijke oproepingen vonden slechts plaats [illegible] in Holland en wel in de Nederlandsche taal uitkomende bladen, ofschoon zulks, volgens het uitdrukkelijk bevel van den stadhouder *Willem III*, door alle werelddeelen en in de meest gelezene bladen geschieden moest, en ongeacht het naar de stukken [illegible] *von Weibnom* een vreemdeling was, [illegible] dat in die [illegible] erfgenamen had [illegible] en dat deze in Duitschland en elders [illegible] buitenlandsch blad [illegible] in zulke, welke in de bij zijnen uitersten wil aangeduide [illegible] plaatsen zijner [illegible] daarvan is verschenen.

„De thans optredende [illegible] het [illegible] in [illegible] Sedert [illegible] ontvanging en aanwijzing hunner regten [illegible] den administratie [illegible] zonder vrucht. Nu [illegible] weg ingeslagen, [illegible] de [illegible] schap van [illegible] *Theobald Metzger von Weibnom* [illegible] van den Ned. schatkist, [illegible] *Willem III* [illegible] erflaters [illegible]

— In het dagblad van [illegible] leest men het volgende:

In de jongste berigten uit Londen, wordt gemeld dat men uit Newport, in Zuid-Wallis, zeer verontrustende tijdingen omtrent een [illegible] der Chartristen ontvangen had. [illegible] gerui-men tijd had [illegible] het Prinsdom [illegible] tegen de bestaande [illegible] iets gemaakt dat het bestemd was om het middelpunt van een nieuw Chartristisch Rijk uit te maken. Nadat hij, wegens zijne oproerige pogingen, te Monmouth in hechtenis genomen was, beraamden zijne vrienden het plan om hem gewapenderhand te bevrijden, en zich te gelijk van eenige naburige plaatsen meester te maken. In den nacht van den 3den dezer vingen zij hunnen togt van de hoogten van Merthyr aan, met geweren, pieken, bijlen en stokken gewapend, en dwongen al de manlijke bewoners der dorpen waar zij doortrokken, om zich met hen te vereenigen. Zoo drongen zij den volgenden morgen, volgens sommigen ongeveer twintigduizend man

sterk, in twee klommen Newport binnen, alwaar zij zich in het midden der stad vereenigden, het tuighuis vernielden en op de soldaten vuurden.

De oproer-acte werd daarop gelezen, gedurende welke verrigting de Maire der stad door twee musketkogels, gelukkig echter niet ernstig, gewond werd. De soldaten begonnen nu vuur te geven, en binnen weinige minuten weken de oproerlingen, in temelijk goede orde, naar het open veld terug, tien of elf dooden en voor het minst veertig gekwetsten op de plaats achterlatende, terwijl van de zijde der troepen slechts een sergeant gewond is, behalve welken ook nog twee konstabels kwetsuren hebben bekomen."

Men was bij het afzenden van deze berigten niet zonder vrees voor een nieuw bezoek der opstandelingen, maar vernam tevens met genoegen dat eene kompagnie huzaren, van Clifton nabij Bristol, naar Newport in aantogt was.

Ook te Cardiff werden krachtige maatregelen genomen, om een dergelijken aanval der Chartisten af te weren. De Maire had eenige schildwagten voor de verschillende ingangen der plaats doen planten.

HET ADRES VAN ANTWOORD.

Bij de nabetrachting van het Adres van Antwoord, met vergelijking en toetsing aan de troonrede, is het opmerkelijk, dat ofschoon het zelve in volle opzigten een weerklank mag genoemd worden, die weerklank hier nu niet beteekent eene terugkaatsing van gesproken woorden, maar in nadruk eene algeheele instemming, althans begeerte tot instemming met datgene, wat voorgesteld is geworden; en het is ons zelfs toegeschenen als of dat instemmend gevoel krachtveller en ernstiger nog uitgedrukt werd in het Adres van Antwoord, dan het voorstel in de Troonrede. Dit is in het oogvallend, ten aanzien der *overtuiging*, dat is het zedelijk volkomen bewustzijn, dat de koning *alle* pogingen zal aanwenden, om de geheele uitvoering van het traktaat met Belgie te verzekeren en te bespoedigen; ja het is zelfs, als of de woorden: »*Wij vertrouwen dat daarbij de regten van Nederland ongeschonden zullen bewaard blijven*", de uitdrukking bevat, dat, ofschoon men dien onzekeren toestand met bekommernis aanziet, de Staten-Generaal hun wel geplaatst vertrouwen in 's Konings beproefde standvastigheid stellen, dat Hij zal waken dat het traktaat geheel zijn volle beslag zal erlangd hebben, door de uitvoering in deszelfs geheel, zonder dat het onregt zal geschieden dat ons Vaderland tot nieuwe opofferingen van regten veroordeelt. Dit wordt voorzeker nog onbewimpelder uitgedrukt in de beantwoording van het punt omtrent het dragen van Belgie in de publieke schuld. Het Adres van Antwoord betreurt dien tragen gang der zaken, en het verklaart in den hoogst ernstigsten toon: WIJ VERTROUWEN, DAT DE UITVOERING *van het daartoe betrekkelijk artikel van het traktaat van Londen, waarop wij, na al wat ons ontzegd wordt, zoo regtmatige aanspraak hebben*, NIET LANGER ZAL ACHTERBLIJVEN." Met niet minder hoogen ernst handelt het Adres van Antwoord over de wijziging der Grondwet; behandeld aan, dit is van te meer gewigt, omdat daaruit blijkt, dat de Vertegenwoordiging der Natie van de Regering meer verwagt, dan de alleen noodzakelijk geworden wijzigingen in de Grondwet, dat zij eene verbetering verlangt, die staatsbelang verlangt, en te duidelijk dit betoogd wordt, en dat zij besloten reeds terug is 1831 van ... gegeven. In hoeverre de verklaringen van den Minister van Buitenlandsche zaken, omtrent de vereeniging van het *hertogdom* Limburg met Nederland, en toch met ... tot de Bondsvergadering, aan de Vertegenwoordiging smaken zal, is eene geheel andere vraag, daarmede het Adres van Antwoord desaangaande niets is op te maken; ... te pas komen bij de herziening der Grondwet ... dat men aan de Agnaten van het ... eventueel, hoogst onwaarschijnlijk, ... eene ... aanzienlijke schadevergoeding ... moeten verzekeren, en ... regten, op Limburg zijn toegekend, waarbij ... hard zou moeten vallen, dat de schadevergoeding ... door de Bondsvergadering ... verderen; ... 1830, toen land heeft uitgenoten om het zich in oproer stelde Luxemburg voor zich of ander haar behoeven te behouden. ... gewaagt ook het Adres van Antwoord van den bezwaarlijken ... langer te houden over het gedeeltelijk ingezonden ontwerp van strafregt. De Vertegenwoordiging beloofft den *meesten ijver* voor het onderzoek daarvan ... *de voortzetting van dien arbeid geene vertraging* ... zoodra de uitslag der beraadslagingen over de begrooting zal bekend zijn. Mogt toch de Commissie van wetgeving dien werk steeds in gedachte blijven, werken zoolang het dag is, en steeds onder de aandacht houden, dat door verloop van tijd andere personen tot die zamenstelling van wetten zou kunnen geroepen worden, en de arbeid daardoor moeijelijk zou worden en minder geleidelijk kunnen afloopen. Mogt zij vooral gedreven worden door de begeerte, dat door het op de lange baan schuiven van het zamenstellen van dat wetboek, de mogelijkheid bestaat, dat aan Hem, die de wetgeving gedeeltelijk mogt tot stand brengen, de voldoening niet zou te beurt vallen van de voltooijing van dien gewigtigen arbeid te zien, althans daarvan de weldadige gevolgen te bespeuren, zoodat Hij zich niet zou mogen verheugen over de volstandigheid van zijnen wil, waardoor Hij zich gekweten heeft van den hem, door de Grondwetten van 1814 en 1815 opgelegden verheven last, om zijn volk goede wetten en instellingen te geven. Uit eene vergelijking van dit Adres van Antwoord, met onze over de behandelde punten geuite meeningen, zal men moeten erkennen, dat ons blad geschreven wordt, geheel in den geest van 's lands vertegenwoordiging.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN. — Als nieuwe letterkundige ondernemingen in ons vaderland, waarvan de nitgave aangekondigd of bij inteekening beproefd wordt, moeten wij vermelden, eene nieuwe uitgave des *Nieuwen Testaments*, ter bevordering van Bijbelkennis en Bijbelliefde, door de bekwame en door hare schriften welbekende mevrouw VAN MEERTEN *geboren* SCHILPEROORT. Het kenmerkende dezer uitgave zal daarin bestaan, dat in den tekst hier en daar een noodig woord ter opheldering uit de aanteekeningen uit den Bijbel van den Hoogleeraar VAN DER PALM zal geplaatst worden, en voorts voor het verband in ieder hoofdstuk, die verzen zullen bijeengevoegd worden, welke met elkander een geheel uitmaken. Het werk zal uit twee deelen, ieder van 20 vellen bestaan, en het vel tegen 15 cents berekend worden. — Eene andere onderneming is die van de boekhandelaars SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER te *Amsterdam*, bestaande in de uitgave van een *Geschiedkundig Magazijn voor alle Standen*, aan het Vaderland en deszelfs verdienstelijke mannen en vrouwen toegewijd. Dit werk zal in den tegenwoordigen smaak, in zeer groot 8°. of klein folio-formaat worden uitgegeven, met afbeeldingen en staalplaten in maandelijksche afleveringen van vier vellen druks, tegen den prijs van *f* 6,25 's jaars. De onderneming wordt als geheel oorspronkelijk voorgedragen en aangekondigd, dat het te zamengesteld zal worden door eenige vaderlandsche geschiedeen letterkundigen. — De boekverkooper VAN STOCKUM, te *'s Hage*, kondigt de vertaling uit het hoogduitsch aan van BECKER's *noodwendig handboek voor den burger en landman*, of onderhoudende en leerrijke geschiedenis van het dorp *Mildheim*; welk nuttig werk in *Duitschland* zulk een opgang gemaakt heeft, dat, luidens het berigt van de uitgave, in de eerste 25 jaren van deszelfs verschijning een *Duitschland* een *millioen* exemplaren van verspreid zijn. — De boekverkooper VAN KESTEREN, te *Amsterdam* heeft eene vertaling het licht doen zien van het werk der fransche schrijfster CHARLOTTE DE SOR, *Napoleon in Holland en Belgie* ... 1813, hetwelk voorzeker den liefhebbers der zoogenoemde geschiedkundige roman-lecteur een welkom geschenk zal zijn. — In het vak van reisbeschrijvingen hebben de boekhandelaars J. NOMAN *en zoon* een reisverhaal, uit het hoogduitsch overgezet, onzen landgenooten aangeboden, van den Bazelschen geneesheer E. DE WETTE, in de jaren 1837 door de *Vereenigde Staten* en *Kanada* ondernomen; gewesten die in den laatsten tijd bijzonder de aandacht gevestigd en de belangstelling getrokken hebben, zoo door de verbazende ontwikkeling van nijverheid en handel in het eene land, als door de staatkundige gebeurtenissen in het andere, zoodat wij niet twijfelen of deze onderhoudend geschreven reis zal ... — Onder de nieuwe Jaarboekjes, Almanakken, als ..., die voor het jaar 1840 verschijnen, moet aan het hoofd geplaatst worden, het Jaarboekje door den heer Mr. J. J. D. NEPVEU, bij den boekhandelaar ... te *'s Gravenhage*, uitgegeven en *Aurora* geheeten. Dit bevallig jaarboekje onderscheidt zich door deszelfs uit- en inwendige pracht ... onder de letterproducten ... in den lande nog niet hadden. De ... papier, is ... aan de persen van de heeren DE SWART EN ZOON te *'s Hage*, de band, in de engelsche manier, is smaakvol, terwijl het jaarboekje vercierd is met acht uitmuntende engelsche staalgravures, waaromtrent wij alleen aan te merken hebben, dat het wenschelijk geweest ware, dat zij door de vaderlandsche graveerstift waren vervaardigd geworden, of dat men althans nevens deze voortbrengselen van vreemde kunst, eenige meerdere proeven, dan het titelvignet, had mogen aantreffen van hetgeen onze vaderlandsche kunstenaars vermogen. De inhoud is van gemengden aard; men vindt er twee prozastukken in, van den verzamelaar, waarvan het

eene is eene Episode uit het begin der spaansche onlusten en *Lamoraal van Egmond* geheeten, het andere is eene reisontmoeting in *Schotland*, uit een dagboek getrokken; de heer VAN DER HOOP, heeft in een proza-stukje, een tafereel van een steekspel te *Corbie* beschreven; de geestige O. G. HELDRING een stukje over fijn gevoel geleverd; en A. L. G. TOUSSAINT een ander, *de Man uit het bidvertrek* getiteld. De dichtstukjes zijn van onderscheiden bekende en ook minder bekende of jeugdige dichters. De dichter TOLLENS heeft een kort versje: *In het album van een geldersch lusthuis* bijgedragen. De verzamelaar zegt in zijn voorwoord, dat men mogelijk met leedwezen nog vele namen in zijn jaarboekje zal missen, welke onze vaderlandsche letterkunde tot groot sieraad verstrekken; hij had teleurstelling ontmoet, waar hij deelneming had verwacht, maar ook belangstelling bij vrienden en zelfs van onbekenden ondervonden; terwijl vele achtingswaardige letterkundigen hem hunne deelneming voor het vervolg hadden beloofd. Het jaarboekje is aan H. K. H. de Erfprinses VAN ORANJE opgedragen. Wij kunnen ons in het algemeen niet onthouden aan dezen eersten jaargang der *Aurora* den besten uitslag toe te wenschen.

TER AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (7 November) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51¼, drie achtste, dito 5 pCt. 99 een zest.; Kansb. 24; Am. Synd. 4½ pCt. 92 drie achtste, ¼; Handelm. 162, 161¾, 163⅛; O. Indie 5 pCt. 99⅛, ¼; Rijn Spoorweg 94¾; Ardoins 26 ⅞ 26½, drie zest., zeven zest., drie achtste; Passive 7, een zestiende; Oude Russen 104⅛; Met. 103½.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Permissie van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, zullen de Nederduitsche Tooneelisten, onder Directie van J. W. VAN VELZEN, Opvolger van wijlen den Heer W. G. WEDDELOOPER, het genoegen hebben, gedurende de KERMIS, alhier eenige *Tooneelvoorstellingen* te geven.

Op Maandag den 11. November 1839,

DE VONDELING,

OF

EEN REGTSGEDING TEN TIJDE VAN LODEWIJK XIV.

Tooneelspel in drie Bedrijven, naar het ontwerp van den Heer DE ROUGEMONT, geheel vrij bewerkt door de Heer A. RUYSCH.

Nooit alhier vertoond.

De algemeene goedkeuring, die de meesterstukken van dezen bekwamen schrijver hebben mogen genieten, doet de Directie geenszins twijfelen, of hetzelve zal, even als de andere stukken, bij het kunstminnend Publiek, den grootsten bijval wegdragen.

Gevolgd door

HET VERKEERD ADRES.

Blijspel met Zang in één Bedrijf, door den Heer A. RUYSCH.

Op Vaudeville den Aanvang precies ten 7 ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Eerste Rang f 1,20. *Tweede Rang f* 0,70. *Derde Rang f* 0,50.

Men kan zich op den Eersten Rang voor Twaalf stuks Kaartjes à 80 Cents Abonneeren.

Heeren Officieren in Uniform Eerste Rang f 0,80.

Op den 2den en 3den Rang betalen de Militairen in Uniform de helft.

De Plaatsen kunnen aan den Schouwburg besproken worden van 's morgens 10 tot 's namiddags 2 ure, mits betalende 10 Cents extra voor iedere plaats.

[illegible] VAN [illegible] 10 [illegible]

in de Stad [illegible]

De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek te berigten dat Hij zijn [illegible] door vriendelijke Bestellingen, [illegible] met Maandag den 11

[illegible] *November* 1839.

[illegible] DAVID.

* Eene BEKENDMAKING, tevens eenig [illegible] benoodigd bij Mevrouw SCHUURMAN, in de *Nieuwstraat*.

[illegible] te *Breda*, zal, voor zijne Principalen, op Donderdag den 14. November 1839, des namiddags ten 4 ure, in het Koffijhuis van Mejuffrouw de Weduwe BEEKMANS, te *Breda*, vaceren om aldaar aan de hoogst- en meestbiedenden te Veilen, en 14 dagen daarna, finaal te Verkoopen:

1°. Eene BOUWMANS-WONING, KAMERTJE of KOEPEL, met TUINTJE, SCHUUR, STAL, ERF, TUIN- en WEILAND, gestaan en gelegen op *Emmerakker* of *Buurstede-Heike*, onder 's *Princenhage*, Kadaster Sectie H. N°. 56, 60 en 61, groot te zamen 76 Roeden en 18 Ellen.

2°. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie H. N°. 62, groot 65 Roeden en 60 Ellen.

3°. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie H. N°. 59, groot 40 Roeden en 30 Ellen. En

4°. Twee perceelen HOOILAND en een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, in *Aårbeek*, Sectie H. N°s. 537, 538 en 539, groot te zamen 1 Bunder, 71 Roeden en 70 Ellen.

Aan te vaarden het KAMERTJE of KOEPEL met het TUINTJE, bij het geven van den finalen Slag, de LANDERIJEN met den 11. November 1840 en de BOUWMANS-WONING en verdere GEBOUWEN met half Maart 1841.

En des avonds ten 7 ure.

1°. Eene hechte, sterke en wel doortimmerde HUIZINGE en ERVE, gestaan en gelegen te *Breda*, op de Westzijde van de *Nieuwe Boschstraat*, Kadaster Sectie B. N°. 281, ter grootte van 99 Ellen. — Aan te vaarden 1°. November 1840, en

2°. Een STAL met de ERF [illegible] denzelven, gestaan en gelegen als voor, in den Gang achter de Huizinge van E. VAN KAMERIK, Sectie B. N°. 279, ter grootte van 62 Ellen. — Aan te vaarden 1°. November 1840.

Alles breeder bij gedrukte Billetten omschreven en nader onderrigt ten Kantore van gemelden Notaris.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PUBLIEKE AANBESTEDING VAN

SPIT- EN AARDEWERKEN,

[illegible]

LEVERANTIE EN AANVOER VAN

STRAATMEST,

in de Domeiniale Bosschen en Plantsoenen.

[illegible]

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal op Maandag den 18. November 1839, 's morgens precies om 10 ure, in de Herberg van JAN VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, buiten de Ginnekenpoort, onder *Ginneken*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, [illegible] bliek Aanbesteden, te weten:

In het Liesbosch onder Princenhage.

1e Perceel. Het [illegible] Bunders, 84 Roeden, 33 Ellen GROND, in het Perk het *Kooijengat*, met het maken van GRUPPEN en SLOOTEN.

2e [illegible] Het LEVEREN binnen de Stad *Breda* of op de [illegible] 425 [illegible] STRAATMEST.

3e [illegible] Het AANVOEREN van gemelde STRAATMEST, met [illegible] WAGEN [illegible] AARDE.

In het Mastbosch [illegible]

1e Perceel. Het [illegible]

[illegible]

In het [illegible]

1e Perceel. Het [illegible]

[illegible] *Valkenburg* [illegible]

[illegible]

2e [illegible] Het LEVEREN binnen de Stad *Breda* [illegible] 105 [illegible] STRAATMEST [illegible] *Mastbosch* [illegible] 300 Ellen [illegible]

[illegible]

3e [illegible] SLOOTAARDE [illegible]

De Conditiën van Aanbesteding liggen ter inzage, ten Kantore van den AGENT, als bij den Plantsoenopzigter van het Domein A. H. VAN OOSTAL te *Ginneken*, bij wien ook nadere informatiën en aanwijzingen te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,

M. SMITS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers